

Til generalforsamlingen i Kollerød den 9/6 1984.

Herning Juni 1984

Kære mormor!

Jeg var jo en varm fortæller for at vi til denne generalforsamling skulle skrive lidt ned om hvad vi hver især kan huske fra vor barndomstid hos dig, morfar og Bent i "Nordskov" i Allerød.

Det er meget svært at få det hele med, så jeg har valgt at gå huset igennem rum for rum og så fortælle om hvad der foregik i disse rum når jeg enten alene eller sammen med Torben, mor og far var på besøg i Allerød.

Jeg er dog nødt til at starte med omgivelserne, for det var jo altid i vor lejlighed i Ballerup alle Turene startede.

Jeg kan ikke mindes én eneste gang hvor jeg har været ked af at skulle op og besøge dig og morfar. Det skulle da lige være når vi skulle cykle de ca. 30 km. og jeg var henvist til mit lille "røde lyn", hvor jeg skulle træde tre gange så meget rundt for at nå lige så langt som den førende trio, men det havde jo ingenting med dig og morfar at gøre.

Nej, vi var altid glade når vi skulle på besøg hos dig og morfar og senere da far steg lidt i graderne og mor kom på udearbejde, kunne der da også blive råd til et fire-hjulet transportmiddel. Unægtelig noget mere behageligt end den "lille røde".

Når vi så enten igennem skoven, på cykel eller i bus eller bil kom op til Vandværksvej og kørte ned mod "Nordskov", var det altid med den samme forventnings glæde indeni. Der skete altid noget når vi var hjemme ved dig og morfar. Ser vi på huset udefra, så tror jeg ikke der er mange som kan fremvise en så velplejet have som den morfar gik og nussede omkring. Der var virkelig orden overalt, morfar var nemlig en mand der hylkede princippet: Man rydder ikke op, man lægger tingene på plads, et ordsprog som han gennemførte i alt hvad han havde med at gøre. Morfar og jeg var dog ikke altid enige om dette princip, og det skete da også at der var en boldt der sprang hen hvor den ikke havde noget at gøre, og så røg der af og til et par blomster og blev trådt lidt for meget på den nykultiverede muld, men efter nogle forhandlinger fandt vi altid frem til en overenskomst.

Når vi havde parkeret vore cykler eller senere bilen ude på det nyrevnerald, kunne vi enten gå igennem garage, rullestue og bryggers ind i forgangen, eller vi kunne gå op ad havegangen forbi de meget smukke roser der slyngede sig op ad gavlen, ind under halvtaget til hoveddøren hvor enten du eller morfar stod for at tage imod.

Så kom man ind i gangen og allerede her slog den velkendte lugt af hygge en imøde. En lugt som kun fandtes her og som hørte til her, så vidste man, at man var hos mormor og morfar.

Gangen som havde fem døre, ledte ind til bryggers, toilet, værelse, køkken og stue. Jeg vil gå ind i stuen og prøve at mindes de ting som foregik her. Det er svært at få alt med, men jeg husker tydeligt det lille skrivebord, hvor billederne af Bent's skibe hang over. Sofaen, der var vist endda to og spisebordet, som tit også var rammen om et godt spil west. Inden i fik olie-fyr, var der den gamle kakkelovn, som morfar hentede koks til, og af og til med sin hånd med kun to fingre ruskede i, for at få asken til at falde rigtig ned i askeskuffen. Imponerende de ting morfar egentlig kunne udrette med den hånd, Det har jeg tit ikke kunnet fatte. På væggene var der alle de mange billeder af hele familien. På bordet radioen og senere som samlingspunkt i stuen det nye fjernsyn, "L.L.", var mærket et fantastisk fjernsyn, som i først ikke ville have, men senere blev så glade for. (Eller var det kun dig mormor, der ikke ville have det?).

Jeg husker når vi godt bænket omkring kassen med rigtig mormor-kaffe og hjemmebag skulle se "Aktuelt", så havde morfar altid nogle kommentarer til situationen. Jo, han fulgte med i hvad der skete omkring ham. Ham respekterede jeg, jeg var måske endda til tider lidt bange for ham, men det var nu kun når jeg ikke havde en helt ren samvittighed, for han var retfærdig.

Jeg husker tydeligt billedet inde i stuen som viste morfar i forvaltertøj med et stort spand heste, og jeg kan endnu se hans glødende, sigende øjne når han fortalte om hans bedste hest "Astrid". Om hvor god og lydig hun var, og om hvor smuk hun var når han kunne få hende til at gå en god gallop eller en fri trav. Ja, morfar og jeg kunne rigtig tale om heste sammen og allerbedst var det når jeg gik ud i garagen og tog hans alt for store ridestøvler på og fandt den elefantpisk som Bent havde haft med hjem fra

en af sine rejser, og så kom ind i stuen. Så følte jeg mig som en rigtig rytter, og morfar opmuntrede mig meget med sine historier.

Der var tit at der var mange gæster på besøg, både fra Sjælland og Jylland, så det var altid spændende at se hvem der mon nu var når vi kom op til jer.

Når der var rykind, kom der gang i kødgryderne ude i køkkenet. Der har du lavet mange kopper kaffe og stegt, kogt og brasat mange måltider. Altid rigtig mormor-mad, med hjemmelavet syltetøj, gele, salat o.s.v. - o.s.v. Det var skønt at sætte sig til bordet når du havde kokkereret. Jeg mindes specielt en ting omkring spisningen, og det var morfars gaffel. En tynd, lang, slidt, spids gaffel med sort benskæfte, sat på med to gennemgående nagler. Den gaffel spiste morfar altid med, og det var bare som det skulle være.

Køkkenet var specielt, jeg har aldrig set et mage til. Det havde et oplukkeligt køkkenbord, så når man gik igennem køkkenbordet, kom man ned i kælderen hvor der lugtede fugtigt, men hvor der altid var en sodavand og selvom jeg af mor og far havde fået besked på at sige nej tak engang imellem, så ved alle her hvor svært det er at modstå, når momse hvisker en i øret, at jeg bare selv kunne hente en. Imellem køkkenbordet med voksdugen og komfuret var døren ind til soveværelset. Her har jeg nu ikke været så meget, men apropos soveværelser, så er det så vidt det vides for det meste her kvinder bliver gjort frugtsommelige, og da hørte jeg engang dig mormor tale graviditet med et kvindeligt familiemedlem, jeg husker ikke hvem, og pludselig udbrød du, at det havde du nu aldrig haft besvær med. Du skulle bare se på morfars underbukser, så var du gravid. Det kunne jeg nu ikke rigtig forstå!

Nå, men fra køkkenet tilbage til gangen hvor første dør førte ind til gæsteværelset, hvor alle børnebørn og børn nok før eller siden har overnattet. Her var koldt, men når du havde redt op, med både underdyne, varmedunk og overdyne, så var det ingen sag at holde varmen.

Her har jeg tilbragt mangan god nat, men også de modsatte minder. Der var engang hvor vi var hjemme for at besøge dig og morfar, og jeg skulle sove i det lille soveværelse. Ved denne lejlighed, som ved så mange tidligere besøg, legede jeg med Søtofts søn Jørgen. Vi havde det som altid sjovt, men inden vi var gået igang med legen, havde vi af morfar fået at vide, at vi

ikke måtte gå ud på jordstykket ved siden af hønsehuset nede i baghaven. Det kunne være livsfarligt, da jorden faktisk virkede ligesom kviksand.

Nå, men vi havde det sjovt nede på græsset ud imod togskinnerne, hvor de store E-maskiner kom prustende for fuld damp, med deres store togstammer, da vi pludselig fik den, synes vi, gode idé, at efterprøve om det nu også var rigtigt med det der kvikke-jord ved siden af hønsehuset.

Jeg foreslog at vi da bare kunne tá nogle ganske få skridt ud, så kunne vi jo altid se hvordan det gik, men pludselig var jeg altså bare midt ude på stykket, og kunne mærke at mine gummistøvler kom til at sidde mere og mere fast i mit kvikke underlag.

Søtoft junior havde fået sit skind bjærget, men den "lille Andersen" sad bogstaveligt talt kønt i det. Jeg sank længere og længere ned, og da Jørgen kunne se hvor det bar hen, løb han skrækslagen ind efter min far. Så stillede etatsmanden iført grå habit, hvid flip, nydelig slips og brune snøresko, ikke ligefrem en passende påklædning til en redningsaktion i en halv meter mudder, men han spurgte halvt væsende ud gennem tænderne "om han skulle tage sko, strømper og bukser af, og komme ud og hente mig?"

Jeg kunne godt se at det var mest praktisk at han gjorde det, men jeg vidste også hvordan det ville føles i min bagdel bagefter, så jeg svarede at det mente jeg da godt selv at jeg kunne klare. Det kunne jeg imidlertid ikke, så far iførte sig bare tær, en halv meter mudder og en meget vred mine og hentede sønnen minus gummistøvler i land. Se den nat skulle der mere end én underdyne i sengen i det lille værelse for blot at lindre lidt af den følelse jeg havde i min bagdel efter at Hr. Andersen havde fortalt mig hvad han mente om situationen.

Nå, men dette var så en lidt pinefuld historie som du nok husker mormor, og lad os så forlade det lille værelse og gå ud og børste tænder på badeværelset. Åbne den gamle fyldningsdør og træde et trin ned på det skrånende gulv og dreje på den gamle hane på vasken ved højre væg.

Herude var det virkeligt til at få kolde fødder, men et varmt bad kunne man få i det store stålbadekar, selvom det unægtelig må have været nogle kedler vand der skulle til for at få fyldt det op.

Over vasken, på hylden under spejlet, var morfars babersæbe, kost, skraber og babersprit, som han ofte duftede af når han havde barberet sig om morgenen. Senere kom der så varmt vand, og hvad det medførte af behageligheder.

Jeg forlader badeværelset og går ned forbi hoveddøren til bryggerset, også et trin ned, og finder her den store gamle grukeddel. Jeg kan nu ikke rigtig huske at jeg har set den i brug, men den var der ihvertfald.

Fra bryggerset kan jeg ikke rigtig huske nogle hændelser, bortset fra at det var her jeg skulle stille mit snavsede fodtøj og pudse sko, hvis de trængte til det.

Herefter åbner jeg døren ud til rullestuen. Her hvor du mormor har fyldt mængder af duge, lagener, dynebetræk o.s.v. - o.s.v... Jeg kan huske den store rulle der stod ovre ved vægen. Det store hjul, den tunge gang når rullen satte sig i bevægelse og de lange rullestokke hvorpå klæderne nænsomt blev svøbt omkring.

Henne for enden, ud mod "gamle Madsens" hus, under vinduet, stod et lille bord, hvor du førte dit dobbeltbogholderi og skrev dine følgesedler til kunderne som fik en virkelig kvalitetsvare retur, velnok bedre end selv den bedste strygerulle fra VØLUND ville kunne have klaret det i dag.

Ja, du var flittig mormor, men det er jo en naturlig ting for dig, for hvordan har det ikke været i de tider du og morfar har gået igennem, at skulle opfostre 9 børn. Sikkert meget svært til tider, men du og morfar har klaret det flot, du behøver blot at se dig omkring her i dag, så behøver jeg ikke at sige mere om den ting.

Efter at du ophørte med din rullestue, fik Bent værelset, og jeg mener ikke at kunne fortælle om "Nordskov" uden at tage Bent med i historien. Hvem af vi børnebørn har ikke set op til morbror Bent. Jeg har ihvertfald. Tænk at have en morbror der rejste verden rundt, og hjemmefra bragte de mærkeligste ting. Jeg har ligget søvnløs nogle nætter i spænding, inden vi hele familien skulle ind i ti-meter bassinet for at tage imod Bent, når han kom hjem fra de fjerne lande, på de store skibe.

Vel nok en begivenhed på højde med den første gang Cliff Richard kom til Danmark for første gang. Næsten ihvertfald. Hvad havde han mon denne gang med hjem, hvad kunne han nu fortælle, og ikke mindst hvilken pige ville han nu tage med på køreture i den lyserøde Taunus?

Spørgsmål som vi alle brændte efter at få svar på, selvom det med pigerne nok mest interesserede hans søstre.

Jeg kan tydelig huske den grønne, lækre B&O - båndoptager, med tre motorer, med den lange stålmikrofon Bent købte, det var på det tidspunkt noget af et statussymbol, ikke noget alle og enhver havde råd til, men min morbror havde. Jeg kan også tydelig huske de orientalske figurer, kister, borde og tæpper og ikke mindst alle de billeder som vi så når du kom hjem Bent. Jo det var næsten som havde man været der selv.

En af gangene du var hjemme, kan jeg huske at du satte en gyngesving op ude i garagen, som vi kunne lege med når der ikke var nogen bil. Det var skønt legetøj, ligesom filebænken henne i enden af garagen. Her har jeg lavet mange små projekter og næsten altid ryddet op efter mig. Du Bent var nemlig lige så ordentlig med dine ting som din far.

Ja, her i garagen ender så min lille rundtur i "Nordskov". Jeg har sikkert glemt en masse, men så er der jo rig mulighed for andre til også at fortælle hvad de har oplevet på Vandværksvej i Allerød.

Jeg vil gerne slutte mit indlæg med at ønske dig mormor rigtig hjertelig tillykke med de 87 år. Bede alle rejse sig og med mig udbringe et leve.

T A K !

Kærlig hilsen knus og kys,

Per